

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Summula Casuum Conscientiæ

In Qva Agitur De Præceptis Ecclesiæ, De Officio Confessarii, Ac De
Censuris

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ Agrippinæ, 1652

Articulus II. Ad quid hoc præceptum obliget.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41572

ARTICVLVS II.

Ad quid hoc Præceptum obliget.

PRÆCEPTVM Ecclesia non obligat nisi ad audiendam unam Missam, etiam in die Natalis Domini. Nec ut huic præcepto satisfiat, refert an sit Missa latina, an græca; vel alterius Idiomatis ab Ecclesia approbati: neque an sit Missa propria illius diei, sufficit enim dummodo Missam audias.

Ex præcepto audiendi Missam tenemur integram Missam audire, adeo ut sit peccatum mortale partem illius notabilem, sine causa omittere. Est autem difficultas quam pars Missæ notabilis censeatur, qua in re varij sunt dicendi modi sed ille videtur probabilior, & in praxi sequendus qui ait, omissionem Evangelij cum antecedentibus sufficere ad peccatum mortale, etsi reliqua omnia audiantur.

Quoniam non caret probabilitate quod aliqui aiunt, non esse obligationem audiendi duo Evangelia in vna Missa, adeoque satisfieri præcepto Ecclesiæ, si quæ immediatè sequuntur post primum Evangelium audiantur, cum reliquis vsque ad vltimum Evangelium inclusivè. Verùm hoc in praxi minimè consulendum arbitror, cum non careat periculo. Quod autem aliqui dicunt, eum qui Evangelium non audiuit, satisfacere si priuatim illud recitet, minimè audiendum est; cum hæc recitatio non possit spectare ad integritatem Missæ.

Etsi non pauci existiment, eum satisfacere Præcepto Ecclesiæ de audienda Missa, qui audit priorem partem Missæ ab vno sacerdote, posteriorem ab alio; oppositum tamen videtur nobis probabilius, tum quia tenemur vnâ & integram Missam audire, at certè ex duabus medietatibus duarum Missarum non coalescit vnâ & integra Missa; tum quia aliàs posset quis satisfacere huic præcepto, simul audiendo

primam medietatem vnius Missæ, & secundam medietatem alterius. Imò si vnus Sacerdos primam partem Missæ diceret, quamdiu alius recitat secundam, alius tertiam, & alius quartam, quatuor istas partes eodem tempore audiens, præceptum de audienda Missa censeretur implere; quod mihi valde absurdum videtur.

Licet non sit peccatum mortale aliquam partem minime notabilem Missæ scienter, & sine causa omittere, est tamen peccatum veniale, eoque grauius quo pars omissa est maior. Verum excusantur qui aliquas Missæ particulas coguntur prætermittere, ut Thus, vel ignem deferant, aliaue ministeria exequantur.

Ut satisfiat præcepto audiendi Missam, requiritur præsentia corporalis, ea tamen non sufficit, nisi ad id quod agitur attendatur, ita vt vel verba audiantur, vel ceremoniæ videantur, vel si neutrum percipi potest, ad res diuinas quæ tractantur, attentio feratur. Vnde cæcus satisfacit verba audiendo, surdus ceremonias videndo; qui verò simul cæcus, & surdus est ad rem sacrâ quæ peragitur attendendo; quantum saltem sufficit, vt censeatur sacrificio moraliter præfens.

Aliquorum est sententia non improbabilis, eum satisfacere huic præcepto, qui toto tempore Sacri voluntarie distrahitur, non attendendo ad ea quæ peraguntur, dummodo non faciat opus aliquod externum incompatible cum præsentia modesta & religiosa Sacrificio debita. Verum sententia opposita vt longè tutior est, ita & probabilior, ac communior; adeoque in praxi sequenda, vt in simili dictum est in Idea Theologiæ Moralis, vbi de horis Canonicis. Ecclesia enim præcipit assistentiam moralem, & religiosam, qualis non est si animus continuò ad alia distrahitur; ita vt ad mysterium quod celebratur nullo modo attendat.

Nec propterea existimes, eum non satisfacere præcepto

cepto audiendi Missam, qui quam diu Sacrificio assistit, horas Canonicas persolvit. Quamvis enim hinc intentio ad Missam requisita paululum minuatur, adhuc tamen mediocriter attentio ad illam potest adhiberi; quod sufficit ut satisfiat præcepto de audienda Missa, sicut etiam sufficit Præcepto de horarum recitatione, si recitans mediocriter attentus sit.

Non tamen puto eum Præcepto satisfacere, qui quādiu Missa celebratur peccata sua confitetur, ita ut interim notabilis pars Missæ præterlabatur. Ille enim tunc non censetur moraliter præsens Sacrificio, cum ad illud nullomodo attendat. Et idem dic de illo qui tempore Missæ conscientiam suam adeo accuratè examinat, ut non attendat ad ea quæ à Sacerdote peraguntur, adeoque non nisi corpore sit præsens Sacrificio

Ut satisfacias Præcepto audiendi Missam, non opus est ut habeas voluntatem expressam tali Præcepto satisfaciendi. Unde si audis Sacrum cum attentione debita, satisfacias Præcepto, etsi ignores esse diem festum, adeoque careas voluntate expressa satisfaciendi: siquidem non obstante tali ignorantia, id quod præceptum est liberè exequeris.

Quod si quis sciens esse diem festum. Sacrum cum sufficienti attentione audiat, expressè tamen intendat non satisfacere Præcepto Ecclesiæ, tunc aliqui probabiliter existimant, eum tali actu Præcepto non satisfacere, adeoque teneri aliud Sacrum audire. Verum etsi ille ex communi sententia peccet mortaliter contra præceptum naturale divinum, quo tenemur obedire Superiori iusta præcipienti, probabilius tamen videtur, eum præcepto Ecclesiæ satisfacere; eo quod voluntas illa qua vult præcepto non satisfacere, non impedit quin ponatur actus præceptus, nimirum auditio libera Missæ. Non enim præceptum est, ut Missam audiendo intendas satisfacere præcepto Ecclesiæ, sed tantum ut actu Missam cum libertate, & attentione requisita audias.

Communis est sententia, hominem posse interdum

fatisfacere præcepto per actum de se bonum, ex circumstantia tamen aliqua ab operante vitiatum, ut si quis cum tenetur dare eleemosynam, eam det ex vana gloria. Atque hæc generalis doctrina facile applicari potest ad Missæ auditionem, si ut per illam præcepto satisfiat, nulla requiritur attentio, vel devotio interna ut quidam arbitrantur. Imò in communi sententia, quæ exigit attentionem internam, illa duo simul coherere possunt, nimirum quod quæ ex pravo fine v. c. ad furandum, Ecclesiam adeat, & quod Missæ cum sufficienti intentione intersit. Unde ille implet præceptum Ecclesiæ, etsi peccet mortaliter.

Famuli, & pueri qui ab heris, & parentibus in Ecclesia detinentur inuiti, quandiu Missa celebratur, aliàs non audituri, peccant mortaliter ob pravam illorum affectum: at nihilominus præcepto satisfaciunt, si cum attentione requisita intersint. Si tamen omnino per vim, voluntate eorum positivè renitente, retinerentur, Præcepto nequaquam satisfacerent, quia talis præsentia non esset humana, & libera, quæ illis requiritur ad impletionem præcepti.

Possumus licitè Missam audire à Sacerdote, quem scimus versari in peccato mortali; imò & ab illo petere ut Missam celebret, si alius non adsit qui dignè sit celebraturus. Quia rem ex se bonam petimus, quam ille dignè exequi potest, si velit, & debet. Nec tenemur nos priuare commodo aliquo spiritali aut temporali, quod ex Missa speramus, ut peccatum proximi vitemus; sicut non tenemur abstinere à petitione mutui, etsi sciamus mutuam v. c. a nobis exacturum. Loquor de Sacerdote qui scilicet non habet impedimentum peccati mortalis, nam si præterea censura aliqua obstructus sit, an licitè Sacramenta ab eo peti possint, dicitur infra vbi de censuris.